

EWALUACJA I INNOWACJE W EDUKACJI

JAKOŚCIOWE ASPEKTY INNOWACJI I EWALUACJI W EDUKACJI

pod redakcją naukową

Jana Grzesiaka

UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA
W KONINIE

Kalisz – Konin 2015

Tytuł: *Jakościowe aspekty innowacji i ewaluacji w edukacji*

Tytuł serii: *Ewaluacja i innowacje w edukacji*

Recenzja: prof. zw. dr hab. Krystyna Duraj-Nowakowa,
prof. dr hab. Włodzimierz Prokopiuk

Opracowanie redakcyjne: Ewa Kapyszewska, Maria Sierakowska

Skład: Piotr Bajak

Projekt okładki: Krzysztof Kraszkiewicz

© Copyright by Jan Grzesiak & WPA UAM w Kaliszu & PWSZ w Koninie
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISBN: 978-83-65038-08-1

Wydawcy:

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28–30
tel. 62 767 07 30, e-mail: wpa@amu.edu.pl

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie
62-510 Konin, ul. Przyjaźni 1,
tel. 63 249 72 09, e-mail: wydawnictwo@konin.edu.pl

Druk i oprawa:

Mazowieckie Centrum Poligrafii, ul. Słoneczna 3C, 05-270 Marki
Tel. +48 22 845 66 55, www.drukksiazek.pl

SPIS TREŚCI

Jan Grzesiak

Wprowadzenie przestrzeni ewaluacji jakości edukacji oraz jakości ewaluacji

CZĘŚĆ I

INNOWACJE W EDUKACJI – ZAŁOŻENIA I RZECZYWISTOŚĆ

Kazimierz Denek

Ewolucja ewaluacji edukacji uniwersyteckiej

Janusz Mastalski

Przestrzenie obaw i dylematów związanych z jakością kształcenia

Józef Półturzycki

Aktualne potrzeby rozwoju i korekt dydaktyki jako nauki o procesie kształcenia

Danuta Waloszek

Dlaczego w języku edukacji istnieje „coś” i „nic”

Kazimierz Wenta

Dydaktyka dla twórczości i innowacyjności

Leszek Pawelski

Zmieniać edukację – celem niepokoju w dydaktyce

Zbigniew Bonikowski, Zenon Jasiński

Projekt edukacyjny i jego ewaluacja (na przykładzie projektu „Fascynujący świat nauki i technologii” w Regionalnym Centrum Rozwoju Edukacji w Opolu)

Marzenna Magda-Adamowicz

Typy postaw twórczych pedagogicznie nauczycieli

Ewa Kochanowska

Rola badań w działaniu w kształtowaniu postaw twórczych nauczycieli

Mirosław Kordowski

Wyzwania w dziedzinie innowacji edukacyjnych w kontekście ciągłości i zmian w szkolnictwie wyższym na przykładzie big-bandu UAM WPA w Kaliszu

Maria Sobieszczyk

„Edukacja ku twórczości”, czyli o próbie przygotowania przyszłych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej do działalności innowacyjnej

Elżbieta Gaweł-Luty

Programy autorskie jako wyzwanie w dziedzinie innowacji edukacyjnych

Katarzyna Wojciechowska

Innowacyjna działalność pedagogiczna nauczycieli

Stanisława Włoch

Przejawy i jakość prób innowacyjnego kształcenia nauczycieli- wartości i efekty

Stefan Szary, Jadwiga Knotowicz

Poprawa jakości kształcenia w profilu praktycznym. Zajęcia warsztatowe jako jedna z form procesu dydaktycznego

CZĘŚĆ II

JAKOŚĆ EWALUACJI W TEORII I W PRAKTYCE EDUKACYJNEJ

Jolanta Szempruch

Rozwój badań nad nauczycielem a (auto)ewaluacja jego pracy

Czesław Plewka

Wykorzystanie różnic indywidualnych w procesie kształcenia dzieci i młodzieży

Krystyna Żuchelkowska

Eksperyment jako podstawowa metoda badawcza w pedagogice empirycznej

Kazimierz Żegnałek

Unikanie i przezwyciężanie stresu u dzieci w wieku wczesnoszkolnym warunkiem poprawy jakości ich edukacji

Paweł Prusak

Aktywność uczących się warunkiem jakości kształcenia

Małgorzata Kabat

Odejście od jakości w nauczycielskiej profesji

Walentyna Wróblewska

Humanistyczny paradygmat w badaniach nad studiowaniem

Alexander Lobanov, Ałła Danilenko, Michał Gołowacz

Modernizacja szkolnictwa wyższego – podejście kompetencyjne

Bogdan Urbanek

Ewaluacja procesu dydaktycznego w świetle podstawy programowej nauczania

Raisa Lewina

Ranking jako narzędzie obiektywnej oceny i samooceny działalności nauczycieli akademickich Uniwersytetu Państwowego imienia Janki Kupały w Grodnie

Anna Krajewska

Właściwości nauczycieli jako uwarunkowania utrudniające współdziałanie dydaktyczne w ocenie uczestników procesu kształcenia

Sabina Wieruszewska-Duraj, Ewa Jówko

Jakość kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela w świetle opinii absolwentów – nauczycieli edukacji elementarnej czynnych zawodowo

Анна Коженевская

Роль школьного учебника в образовательном процессе на уроках музыки (на примере учебного пособия по музыке для 2 класса общеобразовательных школ Беларуси)

Joanna Skibska

Postępowanie diagnostyczne oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczna dziecku w młodszym wieku szkolnym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Rafał Majzner

Stymulowanie ekspresji twórczej dziecka poprzez aktywność muzyczną w praktyce edukacji wczesnoszkolnej – z perspektywy badań jakościowych

Marianna Styczyńska, Małgorzata Gałczyńska

Ewaluacja startu szkolnego dzieci sześciolletnich na przykładzie wybranych szkół podstawowych miasta Kalisza

Justyna Wojciechowska

*Strategie kreowania postaw poznawczych uczniów klasy pierwszej szkoły podstawowej
(na przykładzie analizy materiału językowego zawartego w podręczniku)*

Gracjana Herman

*Próba ewaluacji rozwoju uzdolnień dziecka na szczeblu edukacji wczesnoszkolnej
w środowisku wiejskim*

Julita Markiewicz-Patkowska, Piotr Oleśniewicz, Sylwia Lasota

Idea kształcenia przez całe życie – szansą dla branży hotelarsko-gastronomicznej

Ewelina Poniedziałek, Marek Poniedziałek

Wybrane aspekty oceniania i ewaluacji w kształceniu zdalnym

Jan Grzesiak

Jakość kształcenia versus jakość narzędzi pomiaru dydaktycznego

Pola Kuleczka

*Niepokoje wobec (nie)czytelnictwa dzieł Adama Mickiewicza we współczesnej
edukacji młodzieży w Polsce*

Julita Markiewicz-Patkowska, Piotr Oleśniewicz, Sylwia Lasota

*Rola i znaczenie współpracy szkół zawodowych z przedsiębiorcami oraz jej wpływ
na wzrost gospodarczy i konkurencyjność branży turystycznej Dolnego Śląska*

CONTENTS

Jan Grzesiak

Introduction to the space of innovation and quality evaluation in education

Part I

INNOVATIONS IN THE EDUCATION – ASSUMPTIONS AND REALITY

Kazimierz Denek

Evolution of the evaluation of the university education

Janusz Mastalski

Spaces of concerns and dilemmas related to the quality of education

Józef Pólturzycki

Current needs of the development and corrections of didactics as theories about the process of education

Danuta Waloszek

Why do “something” and “nothing” in language of the education exists

Kazimierz Wenta

Teaching for creativity and innovation

Leszek Pawelski

Change education – the objective of concern in education

Zbigniew Bonikowski, Zenon Jasiński

An educational project and its evaluation (a case study of the project “The fascinating world of science and technology” realized in the Regional Centre for Development of Education in Opole)

Marzenna Magda-Adamowicz

Types of creative attitudes pedagogically teachers

Ewa Kochanowska

The role of research in action in shaping creative attitudes among teachers

Mirośław Kordowski

Challenges in the area of educational innovations within the context of continuity and changes in academic education as illustrated by UAM WPA big-band in Kalisz

Maria Sobieszczyk

„Education towards creativity” or an attempt to prepare future teachers of early childhood education for innovative activity

Elżbieta Gawel-Luty

Authors programs as a challenge in the field of educational innovation

Katarzyna Wojciechowska

Teachers’ innovative pedagogical activity

Stanisława Włoch

Manifestations and quality of the trials of innovative teacher’s training – values and effects

Stefan Szary, Jadwiga Knotowicz

Improved quality of education in practical profile. Workshops as a form of the educational process

Part II

QUALITY OF THE EVALUATION IN THEORY AND IN EDUCATIONAL PRACTICE

Jolanta Szempruch

Development of research on teacher and (self-) evaluation of his work

Czesław Plewka

A use of individual differences in the education process of children and young people

Krystyna Żuchelkowska

An experiment as the basic research method in empirical pedagogy

Kazimierz Żegnałek

Avoiding and overcoming stress in early school children to increase the quality of education at this level of education

Paweł Prusak

Learners' activity as the precondition of education quality

Małgorzata Kabat

Abandonment of quality in the teacher's profession

Walentyna Wróblewska

Humanistic paradigm in the research on studying

Alexander Lobanov, Ałła Danilenko, Michał Gołowacz

Modernization of the higher education – of competence approach

Bogdan Urbanek

Evaluation of the educational process in the light of the teaching of the curriculum

Raisa Lewina

The ranking as a tool of the objective assessment and self-assessments of activity university teachers the State University name of Janka Kupala in Hrodna

Anna Krajewska

Features of teachers as conditioning that makes difficult the co-operation didactic in the rating participants of the teaching process

Sabina Wieruszewska-Duraj, Ewa Jówko

Quality education for pursuing the profession of teacher in the light of opinion of graduates – elemental composition of education teacher professional

Anna Kożeniewskaja

Role of the textbook in the educational process musical in class 2 of secondary modern school

Joanna Skibska

Diagnostic procedure and psychological – pedagogical support of a child at early-school stage age with special educational needs

Rafał Majzner

Stimulating the child's creative expression through musical activity in the early-school education teaching practice – from the perspective of the qualitative researches

Marianna Styczyńska, Małgorzata Gałczyńska

The evaluation of the beginning of the school by six-year-old children on the example of the chosen primary schools in Kalisz

Justyna Wojciechowska

Strategies for creating cognitive attitudes of the first grade learners of primary school (on the example of the analysis of a manual-containing language material)

Gracjana Herman

An attempt of evaluation of talented child in early child education in rural community

Julita Markiewicz-Patkowska, Piotr Oleśniewicz, Sylwia Lasota

The idea of life-long learning – a chance for the hotel and gastronomic trade

Ewelina Poniedziałek, Marek Poniedziałek

Chosen aspects of assessment and evaluation in distance teaching and learning

Jan Grzesiak

The quality of the tools of didactic measurement versus the quality of education

Pola Kuleczka

The crumbs of Adam's Mickiewicz's literary production in academic period

Julita Markiewicz-Patkowska, Piotr Oleśniewicz, Sylwia Lasota

The role and significance of the cooperation between vocational schools and entrepreneurs and its impact on the Lower Silesian tourist trade economic growth and competitiveness